

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/123/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5620203602
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Mejstřík
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2022:5620203602.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Mejstříka a členov senátu JUDr. Jána Burika a JUDr. Romana Tichého, v spore žalobcu C. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. F. XXX, proti žalovanému POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, o určenie, že záložné právo žalovaného neexistuje, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš, č. k. 4C/56/2020-60 zo dňa 20. júla 2021, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie určil, že záložné právo žalovaného, ktoré je zapísané v časti „C : Ľarchy“ na liste vlastníctva č. XXXX, k. ú. D. F., obec D. F., okres M. G., k pozemku registra „C“ parc. č. 1871, orná pôda, o výmere 531 m², k pozemku registra „C“ parc. č. 2335, zastavaná plocha a nádvorie, o výmere 452 m², k pozemku registra „C“ parc. č. 2339, zastavaná plocha a nádvorie, o výmere 120 m², k pozemku registra „C“ parc. č. 2346, o výmere 135 m², zastavaná plocha a nádvorie a k stavbe rodinného domu so súpisným číslom XXX, postavenej na pozemku registra „C“ parc. č. 2335, zastavaná plocha a nádvorie, o výmere 452 m², zriadené na základe zmluvy o zriadení záložného práva č. 566/2007 - BĀN z 9. 7. 2007, evidovanej pod č. V 2705/2007, ktorého vklad bol povolený 28. 9. 2007 neexistuje a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Dôvodil ust. § 53 ods. 1, 4, § 39 Občianskeho zákonníka. V danom prípade z odôvodnenia žaloby ustálil, že žalobca sleduje, aby žalovaný nebol v katastri nehnuteľností zapísaný k jeho nehnuteľnostiam ako záložný veriteľ. Naliehavý právny záujem je pri takejto určovacej žalobe podľa § 137 písm. c) CSP, ktorou sa sleduje dosiahnutie zhody zápisu vo verejnom registri so skutočným právnym stavom daný, pretože zo zápisu v katastri nehnuteľností vyplýva, že žalovaný je ako záložný veriteľ zapísaný k nehnuteľnostiam vo výlučnom vlastníctve žalobcu. Nebolo sporným, že žalobca je hmotnoprávnym nástupcom jeho bývalej manželky Q. L., pokiaľ ide o vlastníctvo predmetných nehnuteľností. Konštatoval neplatnosť Zmluvy o zriadení záložného práva z 09.07.2007 ako spotrebiteľskej zmluvy, ktorú neplatnosť odvodzoval od neplatného splnomocnenia uvedeného v úverovej zmluve zo dňa 04.01.2007, na základe ktorého právna predchodkyňa žalobcu vo vzťahu k predmetným nehnuteľnostiam splnomocnila advokáta Mgr. Tomáša Kušnira, za účelom zabezpečenia pohľadávky veriteľa (žalovaného), teda aby uzatvoril v jej mene zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam v jej vlastníctve, ktoré splnomocnenie tento advokát prijal. Splnomocnenie považoval za v rozpore s dobrými mravmi a za neprijateľnú podmienku s následkom jeho absolútnej neplatnosti.

2. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie

na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uviedol, že v zmysle ust. § 137 písm. d) CSP, zákon v zásade nepripúšťa určovacie žaloby o určenie právnej skutočnosti s výnimkou žalôb za podmienky, že to vyplýva z osobitného predpisu. Žalobca nemá naliehavý právny záujem na určení či tu právo je alebo nie je, ak už k porušeniu práva došlo. Žalobcovo právo nie je neisté alebo ohrozené, pretože existencia záložného práva bola už deklarovaná povolením vkladu, a contrario žalobca vedel o predmetnej f'arche, bol si vedomý skutočností, že nehnuteľnosť je zaťažená záložným právom a v prípade, ak neuspokojí záložného veriteľa v zmysle § 151a OZ, pristúpi záložný veriteľ k výkonu záložného práva predajom nehnuteľností. Zmluvu o zriadení záložného práva nemožno považovať za neplatnú. Zmluvné strany zmluvy o úvere uzatvorili zmluvu podľa Obchodného zákonníka, a preto aplikácia Občianskeho zákonníka, či iných zákonov, ktoré slúžia prioritne na ochranu spotrebiteľa, je vylúčená. Nejedná sa o zmluvu o spotrebiteľskom úvere. Plnomocenstvo bolo udelené v súlade so zákonom a dôvody neplatnosti neboli nikdy naplnené. Splnomocnenec Mgr. Tomáš Kušník konal v medziach plnomocnenstva a neprekročil svoje oprávnenia uvedené v predmetnom plnomocnenstve, nakoľko v plnomocnenstve je jasne, zrozumiteľne a určito vyjadrený rozsah udeleného plnomocnenstva. Žalobcom v plnomocnenstve vytykaná špecifikácia nehnuteľností, ktoré majú byť predmetom zálohu, nie je podstatnou náležitosťou plnomocnenstva v zmysle ust. Občianskeho zákonníka a z uvedeného dôvodu nemožno tento právny úkon sankcionovať následkom neplatnosti. Zmluvu o úvere, ktorej obsah tvorilo aj takéto plnomocnenstvo, mohol žalobca odmietnuť uzavrieť, resp. mohol následne od zmluvy odstúpiť.

3. K odvolaniu sa vyjadril žalobca, ktorý ho považoval za ničím neodôvodnené. Uviedol, že odvolanie je založené na nepravdivých argumentoch. Jeho nebohá manželka síce zobrala úver, ale tento má byť bezúročný. Už pri uzatváraní zmluvy došlo zo strany žalovaného k podvodu. Na úkor klienta, ktorý o úver požiadaval, sa chcel obohatiť skoro o 500,- eur.

4. Žalovaný sa k vyjadreniu žalobcu nevyjadril.

5. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal vec v rozsahu vymedzenom v podanom odvolaní (§ 379 CSP, § 380 ods. 1 CSP) a bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP) odvolaním napadnutý rozsudok podľa ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

6. Pokiaľ išlo o skutkové zistenia, vyhodnotenie rozhodujúcich skutočností a právne posúdenie veci, v tomto smere sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi napadnutého rozhodnutia, ktoré v takomto prípade nie je potrebné opakovať (ust. § 387 ods. 2 CSP), keď ani zo strany odvolateľa neboli v priebehu odvolacieho konania tvrdené také skutočnosti, s ktorými by sa nevyporiadal súd prvej inštancie v dôvodoch napadnutého rozhodnutia.

7. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia a k odvolacím námietkam žalovaného odvolací súd konštatuje, že na záväzkový vzťah, ktorý vznikol medzi právnou predchodkyňou žalobcu (vo vzťahu k predmetným nehnuteľnostiam) a žalovaným na základe Zmluvy o úvere zo dňa 04.01.2007 je potrebné aplikovať ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch. Strany sporu uzatvorili vyššie uvedenú zmluvu ako spotrebiteľskú a na uvedenom závere nič nemení ani to, že zmluva bola uzatvorená podľa ust. § 497 a nasl. ObZ.

8. Odvolací súd nespochybňuje fakt, že úver (zmluva o úvere) je absolútnym obchodom, na ktorý sa vzťahuje právna úprava tretej časti Obchodného zákonníka. Avšak vychádzajúc z predmetného zmluvného vzťahu uzavretého medzi žalovaným ako podnikateľom a právnou predchodkyňou žalobcu ako nepodnikateľom ho možno považovať za typický občianskoprávny (spotrebiteľský) vzťah. Podľa ust. § 52 ods. 2 OZ, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

9. V prejednávanej veci súd prvej inštancie mal za to, že žaloba žalobcu, ktorou sa domáhal, aby žalovaný nebol v katastri nehnuteľností zapísaný k nehnuteľnostiam v jeho vlastníctve ako záložný veriteľ, je prípustná podľa ust. § 137 písm. c) CSP, pričom následne dospel k záveru, že v prípade takejto žaloby, ktorou sa sleduje dosiahnutie zhody zápisu vo verejnom registri so skutočným právnym

stavom, nie je potrebné preukazovať naliehavý právny záujem, pretože tento je daný. Súd prvej inštancie nevyhodnotil prípustnosť žaloby podľa ust. § 137 písm. d/ CSP, a preto sú v tomto smere tvrdenia žalovaného irelevantné. Pokiaľ žalovaný v ďalšom poukazoval na skutočnosť, že žalobca nemá naliehavý právny záujem na určení, či tu právo je alebo nie je ak už k porušeniu práva došlo, je potrebné zdôrazniť, že určovací žaloba môže byť v tomto prípade prostriedkom ochrany porušeného (nielen ohrozeného) práva. V prípade, že bola zapísaná záložná zmluva na list vlastníctva ako ťarcha na základe neplatnej záložnej zmluvy, záložný dlžník môže žalovať záložného veriteľa, že záložné právo z neplatnej záložnej zmluvy neexistuje. V takom prípade sa jedná o žalobu v zmysle ustanovenia § 137 písm. c) CSP, a preto súd prvej inštancie vo veci správne skúmal aj naliehavosť právneho záujmu na takomto určení (ktorý bol daný), ktorú náležite odôvodnil v bode 13. napadnutého rozhodnutia.

10. Pokiaľ žalovaný v ďalšom namietal, že plnomocenstvo bolo udelené v súlade so zákonom, a preto nie je možné považovať ani zmluvu o zriadení záložného práva za neplatnú, ani v tomto smere odvolací súd nevyhodnotil námietky žalovaného ako dôvodné. Neplatnosť plnomocenstva, a tým aj zmluvy o zriadení záložného práva súd prvej inštancie správne vyhodnotil v dôvodoch svojho rozhodnutia (bod 14.) Súd prvej inštancie nezaložil svoje rozhodnutie o neplatnosti plnomocenstva na skutočnosti, že v ňom neboli špecifikované nehnuteľnosti, ale dôvody neplatnosti plnomocenstva videl v tom, že je v rozpore s dobrými mravmi a predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku.

11. K odvolacím námietkam je potrebné zdôrazniť, že žalovaný konal v rámci výkonu svojho podnikania, keď právnej predchodkyňi žalobcu - dlžníčke ponúkol poskytnutie úveru, pričom zmluvné podmienky formuloval on sám v predtlačenom doklade. Súčasťou formulárovej zmluvy bolo aj udelenie plnej moci Mgr. Kušnírovi. Dlžníčka tak samostatne a slobodne neprejavila vôľu byť zastúpená splnomocneným zástupcom, ale v pozícii slabšej zmluvnej strany ako spotrebiteľka prijala predložené zmluvné podmienky. Voľba zástupcu bola vykonaná oprávneným, nie dlžníčkou. Nedostatok prejavu vôle mal jednoznačne za následok neplatnosť udeleného plnomocenstva a v dôsledku toho nebolo možné následne ani akceptovať Zmluvu o zriadení záložného práva zo dňa 09.07.2007, na podpis ktorej Mgr. Kušník splnomocnil advokátsku koncipientku. Zmluva o zriadení záložného práva nie je platným právnym úkonom, pretože prejav vôle v nej vyjadrený nie je prejavom vôle právnej predchodkyne žalobcu. Za zmienku tiež stojí fakt, že samotným žalovaným vopred určený splnomocnenec nemôže zastupovať dlžníčku aj pre rozpor s § 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka (rozpor záujmov zástupcu a zastúpeného). Za predpokladu, že na podklade vadnej plnej moci bola vyhotovená zmluva o zriadení záložného práva, je nutné uzavrieť, že táto pre nedostatok prejavenej vôle nemohla vyvolať vo vzťahu k právnej predchodkyňi žalobcu žiadne právne dôsledky, nakoľko v skutočnosti neprejavila vôľu spísať uvedenú zmluvu.

12. Pretože odvolateľ neuviedol žiadne skutočnosti v odvolaní, ktoré by boli spôsobilé inak vyhodnotiť skutkový alebo právny stav odvolacím súdom, odvolací súd potom neuznáva dôvodnosť právnej argumentácie žalovaného, konštatujúc vecnú správnosť rozsudku súdu prvej inštancie, rozsudok, vrátane výroku o trovách konania, ako vecne správny potvrdil.

13. O trovách odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 396 ods. 1 CSP, § 255 ods. 1 CSP, nakoľko žalobca mal v odvolacom konaní úspech, a preto má nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

14. Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).